

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1989/22-E

Název	Základní škola Pardubice, Bratřanců Veverkových 866
Sídlo	Bratřanců Veverkových 866, Zelené Předměstí, 530 02 Pardubice
E-mail	info@zsbrve.cz
IČO	60 159 154
Identifikátor	600 096 386
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Leoš Šebela
Zřizovatel	statutární město Pardubice
Místo inspekční činnosti	Bratřanců Veverkových 866, Pardubice
Inspekční činnost na místě	4. až 6. 1. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Pardubice, Bratřanců Veverkových 866 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Základní vzdělávání je aktuálně

organizováno ve 29 třídách. K termínu inspekční činnosti bylo ve škole vzděláváno 725 žáků z celkové kapacity 730. Naplněnost školy výrazně stoupla. Speciální vzdělávací potřeby byly diagnostikovány školskými poradenskými zařízeními u 71 žáků. Ve škole se vzdělávalo 63 žáků s odlišným mateřským jazykem. Školu navštěvuje vysoké procento žáků ze socioekonomicky méně podnětného prostředí. Výuka je vedena podle *Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání*.

Do šesti oddělení školní družiny bylo aktuálně přihlášeno 173 účastníků zájmového vzdělávání z celkové kapacity 210. Vzdělávání probíhalo podle *Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání*.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řízení školy je postaveno na jasně zakotvených pravidlech, která umožňují naplňovat stanovenou koncepci. Ředitel školy průběžně sleduje a vyhodnocuje koncepční záměry, které jsou rozpracovány do krátkodobějších (ročních) plánů pro snazší delegování úkolů. Část kompetencí přenesl na své dvě zástupkyně. Ostatní úkoly jsou účelně delegovány na koordinátory specializovaných činností. Při postupném naplňování stanovených priorit využívá ředitel školy své dlouholeté pedagogické zkušenosti a znalosti místních podmínek. Zavedený kontrolní systém je méně účinný, hodnotící procesy by bylo vhodné zaměřit více i na oblast týkající se didaktické stránky průběhu vzdělávání na druhém stupni a na systematickou podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Přenos informací a řešení aktuálních problémů probíhá operativně při běžném denním setkávání zaměstnanců školy, na provozních poradách a pedagogických radách. Závěry hospitační činnosti, kterou vykonává vedení školy, jsou účelně projednávány a vyhodnocovány na pedagogických radách. Metodické orgány poskytují vedení školy podporu při řízení vzdělávacího procesu, zabývají se hodnocením naplňování vzdělávacího programu a projednáváním organizačních záležitostí.

Pedagogický sbor se vzhledem k výraznému nárustu žáků obměnil a rozšířil. Pouze dva učitelé nesplňují odbornou kvalifikaci, ale v současné době studují magisterské studijní programy. V současné době vedení školy dbá na systematickou spolupráci učitelů (především zapojením do projektů, využíváním vzájemných hospitací, mezioborovou spolupráci v pracovních skupinách). Systematická metodická podpora je účelně poskytována začínajícím učitelům prostřednictvím přiděleného mentora. Systém podpory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je účelně nastaven, vychází ze zájmu pedagogických pracovníků i z potřeb školy.

Prostředí školy je esteticky podnětné, vkusně doladěné do nejmenších detailů, s mnohdy nadstandardním vybavením, což je významným předpokladem pro kvalitní vzdělávání. Z důvodu vysoké naplněnosti školy některé z odborných učeben aktuálně slouží i jako kmenové učebny (učebna přírodních věd, fyziky, knihovna). To komplikuje možnosti konání frontálních nebo dlouhodobějších didaktických pokusů a laboratorních prací, omezuje možnosti dělení početnějších skupin nebo zřízení přípravné třídy.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je realizováno v jedné samostatné herně, dalších pět oddělení je umístěno v kmenových třídách. Volný prostor pro činnosti omezují školní lavice a židle, což je z hlediska účinné relaxace účastníků zájmového vzdělávání méně vhodné.

Od poslední inspekční činnosti byl zaznamenán výrazný materiální posun. Byla vybudována např. učebna robotiky s novým nábytkem, didaktickou technikou (počítače, robotické stavebnice, 3D tiskárna), další počítačová učebna s novými počítači. Proběhla

rekonstrukce a modernizace podkroví a odborných učeben (např. terapeutický ateliér, výtvarný ateliér, jazyková učebna, učebna chemie a fyziky, přírodních věd, cvičná kuchyň, dílny). V těsné blízkosti školy bylo vybudováno také workoutové hřiště. Pořízeny byly nové šatnové skříňky pro první stupeň. Interiér školy obohacuje vzdělávací tabule *Ámos vision*, která nabízí integraci školních systémů, zábavné aktivity a možnost vyhledávat potřebné informace a objevovat nové poznatky.

Finanční prostředky škola získává také z projektů (*Šablony, IKAP*, projekty MŠMT ad.) a ze sponzorských darů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Na prvním stupni byli žáci vhodnými způsoby motivováni k dosažení cílů výuky, se kterými byli seznámeni ve většině hospitovaných hodin. Výukové cíle v menší míře reagovaly na potřeby žáků a také byly méně často žáky vyhodnocovány. Metody výuky a úlohy pro žáky ve výuce podporovaly dosažení vzdělávacích cílů. Využívána byla zejména účelná samostatná práce žáků, v menší míře frontální způsob výuky. V některých hodinách byla využita efektivní forma skupinové práce nebo účinné práce ve dvojicích, což zvyšovalo účelnost vzdělávacího procesu. Zájem žáků o učivo učitelé podporovali názornými pomůckami a zčásti i prostřednictvím digitálních technologií, které žáci samostatně využívali asi v polovině zhlédnutých hodin. Jen ojediněle byla výuka diferencována pro podporu nadaných žáků nebo jejich případný zájem o určité téma. Aktivita žáků byla občas podporovaná také využitím zavedených hodnoticích pravidel. Kladené nároky byly přiměřené a srozumitelné, tím se zvyšovala samotná motivace žáků k dokončení zadané práce. Přítomné asistentky pedagoga účelně podporovaly žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a podle výukové situace ve třídě i ostatní žáky. Jejich spolupráce s vyučujícími byla přínosná, přispívala ke zvyšování vzdělávací úrovně žáků a jejich učebnímu pokroku. Vzhledem k tomu, že hospitovaných hodinách nebyly využívány další informační zdroje, by bylo vhodné se zaměřit na jejich častější využívání ve výuce, aby měli žáci možnost informace vyhledávat, třídit, analyzovat a aplikovat. Účelné sebehodnocení žáků probíhalo ve větší míře v závěru vyučovací hodiny.

Hospitované hodiny na druhém stupni byly často jednotvárné, statické. Učitelé pracovali s žáky zejména frontálním způsobem, kdy aktivní byli pouze jednotlivci. Zařazení kooperativních metod a forem výuky nebylo vždy smysluplné. Skutečná spolupráce zvyšující kvalitu a efektivitu vzdělávacího procesu byla zaznamenána v menší míře. Často byl cíl výuky zaměňován za téma hodiny, učitelé pouze v některých hodinách dokázali účelně pracovat s cíli, které byly zaměřené na žáka, což v závěru vedlo k opomíjení vyhodnocení účinnosti výuky. Občas se dařilo žáky účinně motivovat a zaujmout provázáním učiva s praktickým životem, využitím didaktických pomůcek, pokusů nebo animací dějů, projektovou aktivitou, zařazením mezipředmětových vztahů. Didaktická technika byla ve výuce využita v malé míře, což snižovalo podporu vizualizace. Ve sledované výuce byla v minimální míře uplatňována diferenciací. Všichni žáci většinou plnili stejné úkoly, což snižovalo efektivitu vzdělávacího procesu. Asistentky pedagoga byly přínosem, když pomáhaly s plněním zadání nejen žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i s odlišným mateřským jazykem. Žákům byla poskytována zpětná vazba, která měla většinou formu krátkých výroků reagujících na jejich odpovědi, jen výjimečně se jednalo o širší zhodnocení s naznačením možností rozvoje, častěji byly výkony žáků oceňovány obecně jako všech ve třídě, nikoliv jako jednotlivců. V malé míře se v hospitovaných hodinách objevily prvky sebehodnocení žáků a zcela ojediněle vzájemného hodnocení žáků. Shrnutí probraného učiva a zhodnocení práce žáků probíhalo velmi stručně

učitelem v závěru vyučovacího procesu ve většině hodin. Vzájemná komunikace mezi žáky a pedagogy byla vstřícná, respektující, ve všech hodinách byla zaznamenána příjemná pracovní atmosféra.

Činnost školní družiny volně navazuje na obsah základního vzdělávání, témata jsou zpracována tvořivým způsobem a jejich realizace efektivně podporuje další individuální rozvoj žáků. Velký důraz je kladen na pohybové aktivity, podporu zdraví a zdravého životního stylu. Účastníci zájmového vzdělávání jsou vedle toho vedeni k tradicím, tvořivosti a environmentální výchově. Nabídka činností byla pestrá, rovněž nebyl opomíjen i důležitý čas na odpočinek. Činnost školní družiny velmi dobře přispívá ke kvalitě poskytovaného vzdělávání. Komunikace mezi účastníky zájmového vzdělávání a vychovatelkou byla naslouchající, respektující.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Učitelé získávají zpětnou vazbu o úrovni znalostí a dovedností obvyklými metodami (zkoušení, testy, písemné práce, srovnávací testy paralelních tříd v ročníku). Úroveň osvojení si funkčních gramotností velmi dobře ukazují absolventské práce, které vypracovávají ve spolupráci s učiteli a poté obhajují žáci 9. ročníku.

V rámci celkového hodnocení na vysvědčení zůstaly výsledky žáků v porovnání s minulou inspekční činností na stejné úrovni, na prvním stupni byly výrazně lepší než na druhém. Na konci školního roku 2021/2022 měla většina mladších žáků (83 %) šanci zažít pocit úspěchu, který byl motivací pro jejich další školní práci. Na druhém stupni bylo prospívajících s vyznamenáním pouze 33 %, a to v důsledku nižší kvality vzdělávacího procesu, v němž chybí prvky aktivního učení, diferenciací úkolů i účelná formativní zpětná vazba. Současně se tu objevuje větší počet žáků ohrožených školním neúspěchem, hodnocení na vysvědčení zejména v předmětech matematika, chemie a fyzika bylo v celkem osmi třídách velmi málo motivující, více než jedna čtvrtina a až dvě třetiny žáků v nich byly hodnoceny stupněm prospěchu dostatečný, případně nedostatečný. Celkový počet neprospívajících se od června 2016 mírně zvýšil (2,4 %). Pro žáky ohrožené školním neúspěchem škola nabízí zejména doučovací aktivity, případně možnost opravit si známku přezkoušením apod. Důraz je kladen na dostatečnou domácí přípravu, což je však problémem u žáků s nižším socioekonomickým statutem, kteří mnohdy nemají pro tuto činnost doma vhodné podmínky (materiální ani personální).

V oblasti vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem učitelé využívali jejich dílčí zohlednění, přesto by v rámci hodnocení bylo vhodné více respektovat neznalost českého jazyka jako závažnou souvislost ovlivňující jejich výkon v ostatních předmětech (např. fyzika, přírodopis).

Nepříznivou skutečností je vysoký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na druhém stupni (63 %), kteří spadají svým prospěchem do oblasti školního neúspěchu. Jim určená podpůrná opatření tak nejsou účinná, případně nejsou naplňována. Koordinaci vzdělávání těchto žáků má ve své pracovní náplni výchovná poradkyně, která se však v předešlých letech soustředila vzhledem ke své vytíženosti v pozici zástupkyně ředitele zejména na spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a evidenci těchto žáků. Metodickou pomoc vyučujícím při naplňování a vyhodnocování efektivity podpůrných opatření poskytovala jen omezeně. Informování kolegů o podpůrných opatřeních, případně zpracování individuálních vzdělávacích plánů zajišťují třídní učitelé, kteří však nemají pro tuto činnost specializační studium. Příležitostí ke zlepšení je rozdělit úkoly výchovné poradkyně (i po ustanovení nové) a část jich delegovat na dalšího pedagoga, který bude

usilovat o naplňování potřeb žáků a vytváření podmínek k jejich úspěšnému vzdělávání. Vhodné by též bylo zajistit alespoň na částečný pracovní úvazek školního speciálního pedagoga, který by doplnil obsazení školního poradenského pracoviště a pomohl se zajišťováním komplexních služeb pro žáky, pedagogy i zákonné zástupce.

Oblast prevence rizikového chování je nedílnou součástí obsahu vzdělávání. Významnou roli mají třídní učitelé, kteří věnují průběžnou pozornost sledování signálů rizikového chování a ihned je zejména ve spolupráci s výchovnou poradkyní, školní psychologkou nebo ředitelem školy řeší. Tato prevence se jeví jako úspěšná a přínosná, např. v loňském školním roce se podařilo udržet minimální počet žáků s neomluvenou absencí. K závažnějším řešeným problémům patřilo užívání nikotinových sáček, hrubé nebo vulgární chování ke spolužákům nebo nadměrná závislost na sociálních sítích. Aktivita metodika prevence jsou zaměřeny hlavně na plánování a organizování preventivně-osvětových programů. Jejich výběr pokrývá systematicky všechny věkové skupiny žáků. Velkým přínosem je činnost školní psychologky, která provádí na základě požadavků učitelů screening třídního klimatu, rozhovory se žáky, navrhuje postupy, které by mohly vést ke zlepšení. Ujala se také koordinace fungování žákovského parlamentu, jehož dřívější činnost směřovala spíše ke shromažďování připomínek k fungování školy než ke hledání řešení a spolupráci s vedením. Jako nabídka smysluplného trávení volného času žáci využívali v loňském roce možnost navštěvovat deset kroužků, jejichž nabídka umožňovala uplatnění jejich zájmů. Posunem v primární prevenci by bylo jasné vymezení kompetencí a zodpovědnosti jednotlivých členů školního poradenského pracoviště.

Přínosem pro budování sociálních vztahů jsou adaptační pobyty v 6. ročníku, školy v přírodě na prvním stupni, příměstský tábor, dvoudenní seznamování budoucích prvňáků s třídní učitelkou a mnohé další akce. Přínosná je vzhledem k množství žáků-cizinců spolupráce s *Centrem na podporu integrace cizinců*, organizací *Semiramis* apod.

Významným projektem školy je *Zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce*, kde si žáci osvojili vědomosti a dovednosti, které mohou využít při výběru budoucího zaměstnání. Vedení školy dbá na to, aby se v rámci výuky vybraných předmětů věnovala zvýšená pozornost etické, multikulturní, mediální, polytechnické výchově, komunikativním dovednostem, právní a finanční gramotnosti.

Žáci se zúčastnili mnoha předmětových olympiád a soutěží, v řadě z nich dosáhli úspěchy v okresních i oblastních kolech.

Závěry

Vývoj školy

- výrazný nárůst žáků od minulé inspekční činnosti,
- počet účastníků zájmového vzdělávání klesá,
- změna zástupkyně ředitele na druhém stupni.

Silné stránky

- nadstandardní podnětné, estetické prostředí a vybavení školy,
- propagace školy na veřejnosti,
- spolupráce vedení školy s pedagogy při realizaci projektů.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nižší efektivita kontrolního systému a účinnost přijímaných opatření k zefektivnění výuky na druhém stupni,
- minimálně probíhala diferenciací výuky, která by podpořila žáky nadané a rychleji pracující i žáky s rizikem školního neúspěchu,
- nižší podpora aktivního učení žáků na druhém stupni a jejich chybějící systematické vedení k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení,
- malá míra využívání dalších informačních zdrojů ve výuce.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zajistit pro pedagogy vzdělávací akci na téma hodnocení žáků a jejich sebehodnocení,
- věnovat více času ukončování hodin se zpětnou vazbou od žáků,
- diferencovat učivo a výrazněji podpořit nadanější, rychlejší žáky i žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a rizikem školního neúspěchu,
- orientovat výukové cíle na potřeby žáků a v závěru hodin je efektivně vyhodnocovat,
- zařazovat kooperativní metody a formy práce, využívat ve výuce další informační zdroje.
- kontrolní systém zaměřit více i na oblast týkající se didaktické stránky průběhu vzdělávání na druhém stupni a na systematickou podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 4. 1. 2023
2. Školní matrika základní školy, školní rok roky 2022/2023
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2021
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2018
5. Školní vzdělávacího program pro zájmové vzdělávání s platností od 1. 9. 2016
6. Školní řád s platností od 1. 9. 2021
7. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 9. 2021
8. Zápisy z pedagogických rad základní školy, školní roky 2022/2023
9. Rozvrh hodin 1. – 9. ročníku, školní rok 2022/2023
10. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - výběr, školní rok 2022/2023

11. Plán DVPP, školní rok 2022/2023
12. Třídní knihy, školní rok roky 2022/2023
13. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2022/2023
14. Zápisní listky, školní rok 2022/2023
15. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2022/2023
16. Preventivní program pro školní rok 2022/2023 s platností od 1. 9. 2022
17. Krizový plán školy pro školní rok 2022/2023 s platností od 1. 9. 2021
18. Inspekční zpráva Čj. ČŠIE-1221/16-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Erik Landecký, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.